



**IZVJEŠĆE**  
**Stručnog povjerenstva**  
**u postupku**  
**REAKREDITACIJE**  
**Sveučilište u Zagrebu – Medicinski fakultet**

**Datum posjeta visokom učilištu:**

11.-12. svibnja 2015.

**Lipanj 2015.**

# SADRŽAJ

|                                                                                  |           |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>UVOD.....</b>                                                                 | <b>3</b>  |
| <b>KRATKI OPIS VREDNOVANOG VISOKOG UČILIŠTA .....</b>                            | <b>5</b>  |
| <b>PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA.....</b>                                           | <b>8</b>  |
| <b>NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA.....</b>                                           | <b>8</b>  |
| <b>PRIMJERI DOBRE PRAKSE.....</b>                                                | <b>8</b>  |
| <b>PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE .....</b>                                  | <b>9</b>  |
| 1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete .....                  | 9         |
| 2. Studijski programi .....                                                      | 9         |
| 3. Studenti .....                                                                | 9         |
| 4. Nastavnici .....                                                              | 9         |
| 5. Znanstvena i stručna djelatnost.....                                          | 10        |
| 6. Međunarodna suradnja i mobilnost .....                                        | 10        |
| 7. Resursi, stručne službe, prostor, oprema i financije.....                     | 10        |
| <b>DETALJNA ANALIZA NA TEMELJU STANDARDI I KRITERIJA ZA REAKREDITACIJU .....</b> | <b>11</b> |
| 1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete .....                  | 11        |
| 2. Studijski programi .....                                                      | 12        |
| 3. Studenti .....                                                                | 17        |
| 4. Nastavnici .....                                                              | 18        |
| 5. Znanstvena i stručna djelatnost .....                                         | 20        |
| 6. Međunarodna suradnja i mobilnost .....                                        | 21        |
| 7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije .....                    | 23        |

## **UVOD**

Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje izradilo je ovo izvješće u postupku reakreditacije Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na temelju dokumenta samoanalize te posjeta Visokom učilištu.

Reakreditacija koju provodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), tijelo javne uprave uvršteno u Europski registar agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (EQAR) te puni član Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (ENQA), postupak je kojem u petogodišnjim ciklusima podliježu sva javna i privatna visoka učilišta u Republici Hrvatskoj, u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Akreditacijski savjet AZVO-a, kao neovisno stručno tijelo, imenovao je ovo Stručno povjerenstvo u svrhu provođenja neovisnog vrednovanja ovog Visokog učilišta i studijskih programa koje izvodi.

Ovo izvješće sadrži:

- kratku analizu prednosti i nedostataka Visokog učilišta,
- popis primjera dobre prakse Visokog učilišta,
- preporuke i mjere za poboljšanje kvalitete koje bi se trebale primijeniti u idućem razdoblju (te provjeriti kroz postupak naknadnog praćenja),
- detaljnu analizu na temelju standarda i kriterija za reakreditaciju.

Sastav Stručnog povjerenstva:

- Prof. Irina Milisav Ribarič, Medicinski fakultet, Sveučilište u Ljubljani, Slovenija, predsjednica Povjerenstva
- Prof. Akos Koller, University of Physical Education, Mađarska
- Prof. Jaideep J. Pandit, Oxford University Hospitals NHS Trust, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske
- Prof. Željka Crnčević Orlić, Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci
- Marin Viđak, Medicinski fakultet, Sveučilište u Splitu

Podrška radu Stručnog povjerenstva:

- Marina Grubišić, koordinatorica, AZVO
- Davor Jurić, koordinator, AZVO
- Marko Hrvatin, prevoditelj

Tijekom posjeta, Povjerenstvo je održalo sastanke sa sljedećim skupinama dionika:

- Uprava;
- Radna skupina koja je sastavila dokument samoanalize;
- Studenti koji su se odazvali javnom pozivu za razgovor;
- Prodekan za nastavu i studente, voditelji studijskih programa i nastavnici;
- Prodekan za znanost, prodekan za međunarodnu suradnju te voditelji istraživačkih projekata;
- Predstojnici zavoda;
- Administrativno osoblje;
- Asistenti i znanstveni novaci.

Povjerenstvo je također obišlo knjižnicu, informatičke kabinete, studentsku referadu i predavaonice Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te prisustvovalo nastavi tijekom koje je održalo kratak razgovor s prisutnim studentima.

Po završetku postupka reakreditacije, Akreditacijski savjet donosi mišljenje temeljem reakreditacijskog izvješća, ocjene kvalitete visokog učilišta te izvješća o ispunjavanju kvantitativnih kriterija dobivenih iz informatičkog sustava koje podnosi koordinator Agencije.

Na temelju mišljenja Akreditacijskog savjeta, Agencija donosi akreditacijsku preporuku kojom ministru nadležnom za područje visokog obrazovanja i znanosti preporučuje:

1. **izdavanje potvrde** visokom učilištu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja odnosno dijela djelatnosti, u slučaju da je akreditacijska preporuka pozitivna,
2. **uskratu dopusnice** visokom učilištu za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja odnosno dijela djelatnosti, u slučaju da je akreditacijska preporuka negativna,
3. **izdavanje pisma očekivanja** visokom učilištu, s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine. Pismo očekivanja može uključivati i zabranu upisa novih studenata na određeni period.

Akreditacijska preporuka uključuje i ocjenu kvalitete visokog učilišta te preporuke za poboljšanje i unapređenje kvalitete.

## Kratki opis vrednovanog visokog učilišta

NAZIV VISOKOG UČILIŠTA: Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

ADRESA: Šalata 3, Zagreb

ČELNIK: Akademik prof. dr. sc. Davor Miličić

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA:

Prema Statutu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, ustrojbene jedinice Fakulteta su:

- Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ – podružnica Medicinskog fakulteta
- Hrvatski institut za istraživanje mozga – podružnica Medicinskog fakulteta
- Nastavne ustrojbene jedinice (katedre, klinike, klinički zavodi i nastavne baze)
- Znanstvene i stručne ustrojbene jedinice (zavodi, centri, laboratoriji, odsjeci)
- Stručno-administrativno ustrojbeni jedinica Tajništvo
- Knjižnice

Prema odlukama Fakultetskog vijeća, organizacijska struktura dopunjena je sljedećim stručno-ustrojbjenim jedinicama:

- Centar za zdravstvenu djelatnost
- Odjel za akademska konzilijarna medicinska mišljenja
- Centar za planiranje zanimanja u biomedicini i zdravstvu
- Centar za palijativnu medicinu, komunikacijske vještine i medicinsku etiku
- Centar za unaprjeđenje mentalnog zdravlja

Medicinski je fakultet ustrojio i dva vrlo značajna centra za razvoj znanosti:

- Centar za translacijska i klinička istraživanja
- Znanstveni centar izvrsnosti za reproduktivnu i regenerativnu medicinu.

## POPIS STUDIJSKIH PROGRAMA:

Sveučilišni integrirani (preddiplomski i diplomski) studij medicine:

- Preddiplomski i diplomski (integrirani) studij medicine na hrvatskom jeziku
- Preddiplomski i diplomski (integrirani) studij medicine na engleskom jeziku

Sveučilišni diplomski studij sestrinstva

*Poslijediplomski specijalistički studiji:*

Dermatologija i venerologija, Dječja i adolescentna psihijatrija, Endokrinologija i diabetologija, Fizikalna medicina i rehabilitacija, Ginekologija i opstetricija, Hitna medicina, Infektologija, Javnozdravstvena medicina, Klinička mikrobiologija, Klinička radiologija, Maksilofacijalna kirurgija, Medicina rada i sporta, Obiteljska medicina, Oftalmologija i optometrija, Opća interna medicina, Ortopedija i traumatologija, Otorinolaringologija, Pedijatrija, Psihijatrija, Školska i adolescentna medicina, Ultrazvuk u ginekologiji i porodništvu, Ultrazvuk u gastroenterologiji i hepatologiji, Fetalna medicina i opstetricija, Menadžment u zdravstvu i Psihoterapija.

*Doktorski studiji:*

Biomedicina i zdravstvo

Biomedicine and Health Sciences

Neuroznanost

BROJ STUDENATA: redovni – 2065, izvanredni (poslijediplomski specijalistički studij) - 450

BROJ NASTAVNIKA: 384 (od kojih u kumulativnom radnom odnosu - 280)

BROJ ZNANSTVENIKA (doktora znanosti, izabranih u zvanje, redovnih): 303

UKUPAN PRORAČUN (u kunama): 121.479.888 HRK

OD MZOS-a (postotak): 77%

VLASTITI PRIHODI (postotak): 23%

## KRATKI OPIS VISOKOG UČILIŠTA:

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu najstarije je, najuglednije i najveće liječničko učilište u Republici Hrvatskoj. Odluku o njegovu osnivanju donio je Hrvatski sabor u siječnju 1917. godine.

Od akademske godine 1965./1966. ustaljuje se praksa ograničenja upisa pod uvjetima klasifikacijskog ispita. Akademske godine 2003./2004. upisana je prva generacija studenata po nastavnom programu šestogodišnjih studija, prihvaćen je novi nastavni program te se na šestoj godini studija uvode predmeti koji integriraju dotad stečena znanja, izborni predmeti tijekom cijeloga studija temeljeni na problemskoj nastavi te inovacije u metodama poučavanja i provjeri stečenih kompetencija. Godine 2002./2003. uvodi se turnusna nastava (nastava u blokovima) i u pretkliničke predmete. Kako je studij medicine, kao i ostali studiji u području biomedicine i zdravstva, specifičan jer povezuje akademsku i profesionalnu zajednicu, tj. znanost, nastavu i praksu, sve promjene u navedenim sustavima (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, kao i Ministarstvo zdravlja) odražavale su se na funkcioniranje, uspješnost i probleme u godinama koje su slijedile.

Integrirani studij medicine na engleskom jeziku uveden je akademske godine 2005./2006., kao prvi studij na hrvatskim sveučilištima koji se u cijelosti izvodi na engleskom jeziku. Sveučilišni diplomski studij sestrinstva pokrenut je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u akademskoj godini 2011./2012. Poslijediplomski studiji izvode se kao obavezan dio specijalističkog usavršavanja ili kao zasebni interdisciplinarni studij. Za Fakultet je izuzetno značajna bila organizacija godišnje konferencije AMSE (Association of Medical Schools in Europe) 2009. godine, s temom "Medical Schools and Postgraduate Education".

Fakultet je znatno doprinio razvoju doktorskih studija u Europi, a veliki međunarodni ugled postigao je organiziranjem međunarodnih konferencija o harmonizaciji studija iz biomedicine i zdravstva u Europi 2004. i 2005. godine. Na prvoj konferenciji 2004. usvojena je Deklaracija o harmonizaciji doktorskih studija u biomedicini i zdravstvu, nazvana Zagreb Declaration.

Godinu dana kasnije, u Zagrebu je osnovana međunarodna institucija ORPHEUS (Organisation for PhD studies in European System), sa sjedištem na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Organizacijom je godinama predsjedavao profesor Medicinskog fakulteta, prof. dr. sc. Zdravko Lacković. U međuvremenu je ORPHEUS postao pridruženim članom Savjeta za doktorsku edukaciju Europske udruge sveučilišta (CDE-EUA). Doktorski studiji na Medicinskom fakultetu u Zagrebu (Biomedicina i zdravstvo, Biomedicine and Health Sciences i Neuroznanost) imaju bogatu tradiciju, ugled i uspješne polaznike.

# **ZAKLJUČCI STRUČNOG POVJERENSTVA**

## ***PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA***

1. Visoka motiviranost zaposlenika, nastavnog osoblja i znanstvenih novaka, usprkos finansijskim ograničenjima
2. Dojmljiv broj objavljenih radova i odobrenih projekata, uzevši u obzir finansijsku situaciju
3. Međunarodna suradnja
4. Integrirani studij medicine na engleskom jeziku (MSE)

## ***NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA***

1. Manjak nastavnog osoblja, naročito mlađih nastavnika
2. Studente se odgovarajuće ne informira o mjerama poduzetima temeljem njihovih prijedloga/povratnih informacija
3. Potreban je daljnji razvoj alumni mreže, koja bi trebala biti aktivnija
4. Nije odgovarajuće razvijena strategija/politika privlačenja stranih nastavnika i organiziranja konferencija

## ***PRIMJERI DOBRE PRAKSE***

1. Studijski program na engleskom jeziku
2. Sustav Orpheus (standardizacija doktorskih programa svih medicinskih fakulteta)
3. Koordinacija FP7 projekta OSTEOGROW

## ***PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE***

### **1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete**

- Potrebno je riješiti pitanje kumulativnog radnog odnosa jasnim definiranjem i raspodjelom tjednih radnih sati nastavnika na Medicinskom fakultetu.
- Potrebno je prikupljati više kvantitativnih podataka (uspjesi, kvalifikacije, dob, spol, položaj zaposlenika) te ih uključiti u Samoanalizu kako bi se omogućilo praćenje napretka.
- Praćenje kvalitete nastave trebalo bi obuhvaćati povratne informacije studenata i formalnu evaluaciju nastavnog osoblja.
- Mjere praćenja kvalitete znanstvenog rada trebale bi biti prilagođene različitim subspecijalizacijama.
- Svi djelatnici Fakulteta - a naročito mlađe osoblje – trebali bi biti odgovarajuće informirani o načinima na koje mogu uložiti svoje žalbe i primjedbe.

### **2. Studijski programi**

- Raspodjela ECTS-a trebala bi realno odražavati studentsko opterećenje na svim kolegijima.
- Mlađi nastavnici trebali bi imati mentora koji bi im pomagao u razvoju nastavničkih vještina te ih u tome pratio. Potrebno je unaprijediti didaktičku izobrazbu nastavnika.
- Potrebno je proširiti bežičnu mrežu kako bi se omogućio širi pristup elektroničkim resursima.

### **3. Studenti**

- Fakultet bi trebao pratiti zapošljivost završenih studenata i organizirati funkcionalnu mrežu alumnija.
- Studentski predstavnici u Vijeću trebali bi biti aktivniji u svojoj komunikaciji sa studentima. Potrebno je osigurati veću izlaznost na studentske ankete.
- Studente je potrebno informirati o mjerama koje su poduzete temeljem njihovih prijedloga i primjedbi.

### **4. Nastavnici**

- Premda je Povjerenstvo svjesno nametnutih ograničenja na novo zapošljavanje, veće angažiranje vanjskih suradnika nije dugoročno rješenje. Nesrazmjerno veliki broj

vanjskih suradnika mogao bi utjecati na stabilnost institucije. Fakultetu se stoga preporučuje zapošljavanje novih nastavnika vlastitim sredstvima. Fakultet bi trebao iskoristiti svoj utjecaj i poduzeti sve napore u smjeru promjene postojeće nacionalne politike zapošljavanja znanstveno-nastavnog osoblja.

## **5. Znanstvena i stručna djelatnost**

- Premda je Povjerenstvo svjesno nametnutih ograničenja na novo zapošljavanje, veće angažiranje vanjskih suradnika nije dugoročno rješenje. Nesrazmjerno veliki broj vanjskih suradnika mogao bi utjecati na stabilnost institucije. Fakultetu se stoga preporučuje zapošljavanje novih znanstvenika vlastitim sredstvima. Fakultet bi trebao iskoristiti svoj utjecaj i poduzeti sve napore u smjeru promjene postojeće nacionalne politike zapošljavanja znanstveno-nastavnog osoblja.

## **6. Međunarodna suradnja i mobilnost**

- Visoko učilište može privući nastavnike iz inozemstva razvojem politika i uspostavljanjem trajnog programa gostujućih profesora za kraće posjete stranih nastavnika i znanstvenika te njihovo sudjelovanje u nastavi i znanstveno-istraživačkom radu.
- Koristiti alumni udruge za poticanje bivših studenata na slične posjete.
- Redovno organizirati znanstvene konferencije u Zagrebu kako bi se unaprijedila internacionalizacija i međunarodna suradnja.

## **7. Resursi, stručne službe, prostor, oprema i financije**

- Neophodno je povećati broj znanstveno-nastavnog osoblja. Optimalan je omjer nastavnika i studenata teško postići s obzirom na nacionalna ograničenja zapošljavanja.
- Unaprijediti daljinski pristup e-časopisima u knjižnici.

# DETALJNA ANALIZA NA TEMELJU STANDARDA I KRITERIJA ZA REAKREDITACIJU

## 1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

1.1., 1.3., 1.4. Na Fakultetu su u posljednjih nekoliko godina provedena značajna poboljšanja u upravljanju i osiguravanju kvalitete. Od 2011. godine usvojeni su Pravilnik i Priručnik o osiguravanju kvalitete, a osnovano je i Povjerenstvo za promicanje kvalitete kao posebno tijelo u čijoj su ovlasti planiranje, priprema i provedba procesa unutarnje prosudbe sustava osiguravanja kvalitete. Fakultet je prošao nekoliko postupaka međunarodnog i nacionalnog vanjskog vrednovanja; "peer" misija Europske komisije posjetila je Fakultet 2007. godine u okviru pregovora za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj Uniji te 2012. godine u okviru monitoringa Hrvatske prije ulaska u EU. Vanjska neovisna periodična prosudba sustava osiguravanja kvalitete provedena je 2011. godine. U sklopu pilot-programa ECA-e (European Consortium for Accreditation), studijski program na engleskom jeziku (Medical Studies in English) Medicinskog fakulteta u Zagrebu prošao je vrednovanje kvalitete internacionalizacije programa 2014. godine, koje je koordinirala Agencija za znanost i visoko obrazovanje a provelo međunarodno stručno povjerenstvo. Fakultetu je dodijeljen certifikat za kvalitetu internacionalizacije za studijski programa MSE.

Uzevši da je Fakultet u vrlo kratkom vremenskom razdoblju prošao više postupaka vrednovanja, svaki put uspješno, zaključak je povjerenstva da su zadovoljeni visoki standardi dobrog upravljanja i osiguravanja kvalitete. Kriteriji 1.1., 1.3., 1.4. ocjenjuju se stoga kao potpuno provedeni.

Međutim, mišljenje je Povjerenstva da u sljedećim područjima ima prostora za poboljšanje:

1.2. U pogledu kumulativnog radnog odnosa, organizacijski bi se postupci trebali unaprijediti jasnijim definiranjem i raspodjelom tjednih radnih sati nastavnika na Fakultetu. Potrebno je osigurati da su studenti studija medicine na engleskom jeziku odgovarajuće zastupljeni u fakultetskim tijelima. Potrebno je unaprijediti komunikaciju sa studentima te ih adekvatno informirati o mjerama poboljšanja koje su poduzete temeljem njihovih prijedloga i primjedbi. U ovu svrhu mogu poslužiti službene mrežne stranice Fakulteta. Preporuka je Upravi razmotriti uvođenje godišnje nagrade/priznanja za najbolje ocijenjene nastavnike i druge djelatnike.

1.5. Visoko učilište bi trebalo prikupljati više kvantitativnih podataka o uspjesima, kvalifikacijama, spolu, položaju, učinkovitosti djelatnika Centra za translacijska i klinička istraživanja itd. te ih uključiti u Samoanalizu kako bi se omogućilo praćenje napretka. Uzevši u obzir da značajan broj studenata nije zainteresiran za sudjelovanje u raspravama o organizaciji Fakulteta (što su potvrdili i sami studenti), njihovo bi se mišljenje moglo čuti jedino ako ispunjavanje studentske ankete postane obavezno. Umrežavanje putem Facebooka također bi se moglo pokazati kao koristan način komunikacije sa studentima.

1.6. Praćenje kvalitete nastave trebalo bi obuhvaćati povratne informacije studenata i formalnu evaluaciju nastavnog osoblja.

1.7. Praćenje i unapređivanje kvalitete znanstveno-istraživačkog rada trenutno se većinom temelji na praćenju faktora utjecaja (IF), što ne mora nužno odražavati kvalitetu časopisa iz različitih specijalizacija. Vrednovanje kvalitete znanstvenog rada unaprijedilo bi se primjenom dodatnih kriterija praćenja (npr. objavljivanje unutar 5 posto najprestižnijih časopisa u pojedinom znanstvenom području, kvartili, itd.).

1.8. Postoje mehanizmi praćenja neetičnog ponašanja, no potrebno je osigurati da su svi nastavnici - naročito mlađe nastavno osoblje - upoznati s procedurama (kako i kome uložiti pritužbu/primjedbu) te da ih se povratno informira o ishodu.

## **2. Studijski programi**

2.1. - 2.5. Na Medicinskom se fakultetu trenutno izvode sljedeći studijski programi: integrirani (preddiplomski i diplomski) sveučilišni studij Medicina na hrvatskom i engleskom jeziku, diplomski sveučilišni studij Sestrinstvo te poslijediplomski studijski programi.

**Integrirani studij medicine na hrvatskom jeziku** integrirani je program u trajanju od šest godina. Program je reakreditiran akademske godine 2009./2010., kada je dobivena dopusnica za rad. Ukupan broj sati u skladu je s preporukom Direktive 2005/36 EZ, koja navodi da temeljna izobrazba liječnika treba obuhvaćati najmanje šest godina studija ili 5500 sati teorijske i praktične sveučilišne nastave. Studij je redovni, uz upisnu kvotu od 300 studenata godišnje koji

studiraju na teret Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Pravo na upis imaju kandidati koji su ostvarili izvrstan uspjeh u srednjoškolskom obrazovanju, na državnoj maturi (A razina svih predmeta) te prijamnom ispitu na Fakultetu. Povjerenstvo prepoznaje važnost strogog selekcijskog postupka. Studij obuhvaća redovne i izborne predmete koji su vrednovani odgovarajućim brojem ECTS bodova. Na kraju studija student polaže završni ispit te uz pomoć mentora izrađuje diplomski rad.

### **Preddiplomski i diplomski (integrirani) studij medicine na engleskom jeziku**

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu dobio je 2005. godine dopusnicu za studij medicine na engleskom jeziku, kao redoviti studij uz osobne potrebe. Ukupna nastavna obaveza studenata usuglašena je sa zahtjevima EU, a studij ukupno nosi 360 ECTS bodova. Interes za ovim studijem tijekom godina raste; godišnje se na njega upisuje 50 studenata iz različitih zemalja, što je detaljnije opisano u poglavlju o studentima u Samoanalizi. Prijamni se ispit stoga ne organizira samo u Zagrebu, već i u Izraelu, Švedskoj i Njemačkoj. Pravila studija ista su kao i za studij medicine na hrvatskom jeziku. Na završnoj godini studija provodi se horizontalna i vertikalna integracija znanja, vještina i stavova kroz predmet "Clinical Rotations" (Kliničke rotacije), kroz koji student ima mogućnost boravka u zdravstvenim institucijama/klinikama u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu (primjerice, u zemlji u kojoj se namjerava zaposliti po završetku studija). Na taj način studenti imaju mogućnost upoznati druge zdravstvene sustave i prilagoditi se mjestu na kojemu će se potencijalno i zaposliti. Od 2009. godine povećana je satnica predmeta "Croatian language" (Hrvatski jezik), čime se unaprijedio klinički dio studija koji uključuje komunikaciju sa studentima, ali i poboljšala integracija studenata programa na engleskom jeziku u hrvatsko društvo.

### **Sveučilišni studij sestrinstva**

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu dobio je dopusnicu za sveučilišni studij Sestrinstvo na sjednici Senata Sveučilišta 16. studenog 2010, čime su medicinske sestre u Hrvatskoj - kao temeljni nositelji pružanja zdravstvene njege u sustavu zdravstva - po prvi put dobile mogućnost obrazovanja na razini sveučilišnog studija, odnosno mogućnost stjecanja naziva magistar/magistra sestrinstva, kao i mogućnost nastavka studija na poslijediplomskoj/doktorskoj razini. Iako Medicinski fakultet u Zagrebu ima dugu tradiciju obrazovanja medicinskih sestara, poticaj za osnivanje studija koji medicinskim sestrama omogućuje znanstveno-istraživački rad i vertikalno obrazovanje prema

poslijediplomskim/doktorskim studijima bio je dio procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji. Od akademske godine 2011./2012., redoviti je sveučilišni studij sestrinstva na teret Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta upisalo 50 studenata. Pravo upisa na sveučilišni diplomski studij sestrinstva imaju kandidati koji su završili (a) trogodišnji preddiplomski sveučilišni studij sestrinstva, (b) dvogodišnji ili trogodišnji stručni studij sestrinstva, uz polaganje razlikovnog modula, (c) dvogodišnji ili trogodišnji preddiplomski studij sestrinstva, sa završenim prvostupništvom nekog od sveučilišnih programa bez polaganja razlikovnog modula, uz uvjete utvrđene nastavnim programom studija.

### **Poslijediplomski studiji: doktorski i poslijediplomski specijalistički studiji**

Medicinski fakultet u Zagrebu izvodi tri doktorska studija u trajanju od tri godine: Biomedicina i zdravstvo, Biomedicine and Health Sciences (na engleskom jeziku) i Neuroznanost. Završetkom studijskog programa i obranom disertacije stječe se akademski naziv doktora znanosti (doctor scientiarum, dr.sc.). Uz doktorske, na Medicinskom fakultetu izvode se i poslijediplomski specijalistički studiji te modul Opće (generičke) kompetencije liječnika-specijalista, kao organizirani dio edukacije na svakom od specijalističkih studija u Republici Hrvatskoj. Svi oblici poslijediplomskih studija na Medicinskom fakultetu prilagođeni su zahtjevima ECTS sustava te zahtjevima Europske unije medicinskih specijalista (UEMS), kako bi se omogućila međunarodna mobilnost studenata i nastavnika, usporedivost studentskog opterećenja te kvaliteta nastave i priznavanje kvalifikacija u drugim europskim državama. Program je akreditiran 2007., a reakreditiran 2014. godine. Doktorski studiji imaju 20 metodoloških i 118 granskih predmeta iz različitih područja biomedicine i zdravstva. Doktorski program Neuroznanost studij je u punom vremenu, u potpunosti orijentiran istraživanju. Temelj za studij čini 30 suvremeno opremljenih laboratorija te voditelji istraživačkih skupina koji imaju projekte, uvjete za istraživanje, publikacije i dokazani uspjeh u vođenju doktorskih disertacija.

Upisni su kriteriji na svim razinama studijskih programa koje Fakultet izvodi vrlo visoki. Premda se radi o vrlo dugim i zahtjevnim studijima, interes kandidata u posljednjih pet godina ne opada. Upisne su kvote za studijske programe Medicinskog fakulteta u skladu s potrebama društva i mogućnostima za održavanje kvalitetne nastave. Fakultet u suradnji s Hrvatskom liječničkom komorom i Ministarstvom zdravlja kontinuirano prati društvene potrebe za medicinskim osobljem temeljem broja (ne)zaposlenih doktora medicine i medicinskih sestara, dobne strukture liječnika te zahtjeva diplomiranih liječnika koji svoju karijeru žele nastaviti u inozemstvu. Za integrirani studij medicine na hrvatskom jeziku upisna je kvota 300 studenata

godišnje. Svi studenti studiraju na teret Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Na integrirani studij medicine na engleskom jeziku godišnje se upisuje 50 studenata koji plaćaju studij, a 50 se studenata godišnje upisuje i na sveučilišni studij Sestrinstvo na teret Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

U proteklih nekoliko godina jedno je od glavnih pitanja u praćenju i vrednovanju nastave i ostvarivanja ishoda učenja njihova svrha i cilj. Kvaliteta nastave prati se na razini katedri/vijeća predmeta i Fakulteta te na razini Sveučilišta. Koriste se sljedeće metode praćenja: samovrednovanje predmeta na kraju turnusa i akademske godine, samoanaliza nastavnika, međusobno vrednovanje kolega nastavnika, vrednovanje kvalitete rada sa studentima (putem anketa koje se pripremaju na razini katedre ili razgovora sa studentima), praćenje pokazatelja o prolaznosti studenata, analiza središnje fakultetske ankete, analiza rezultata godišnje sveučilišne ankete o kvaliteti nastavnika te analiza sveučilišne ankete koja se provodi na kraju studija o kvaliteti cjelokupnog studija. Neke katedre provode i posebnu metodu vrednovanja pod nazivom SIEN (Strukturirana interaktivna evaluacija nastave). SIEN je posebno izrađena, validirana metoda čija svrha nije samo dijagnostika već i unapređenje kvalitete nastavnog predmeta u cjelini. Metoda rada koja se koristi je fokus grupa u kojoj u direktnoj komunikaciji sudjeluje isti broj nastavnika i studenata (odabranih slučajnim odabirom), koji su imenovani kao nositelji evaluacije. Mehanizmi praćenja kvalitete nastave ne primjenjuju se samo na razini diplomskih već i poslijediplomskih studija (doktorskih i specijalističkih poslijediplomskih programa), gdje se također provodi studentska anketa koju pripremaju voditelji studija i Odbor za planove, programe i evaluaciju poslijediplomske nastave.

Svi su studijski programi usklađeni s ishodima učenja i međunarodnim standardima. Mehanizmi za odobravanje, praćenje i unapređenje ovih programa i kvalifikacija većinom su uspostavljeni.

2.6. Sustav ECTS-a uveden je na Medicinskom fakultetu 2000. godine, najprije na poslijediplomskim doktorskim studijima. Godinu dana kasnije, proces bodovanja nastavnog opterećenja ECTS bodovima započeo je i za diplomsku razinu. Fakultet je u ovome procesu koristio vlastitu metodologiju, koja se temeljila na studentskom opterećenju u nastavi, prema definiranom nastavnom planu, kao i rezultatima anketa provedenim među nastavnicima i studentima o njihovom opterećenju izvan neposredne nastave (učenje i pripremanje ispita). Prema ovim pokazateljima, procijenjeno je ukupno opterećenje koje je za svaki predmet

matematički formulirano brojem ECTS-a u odnosu na ukupno godišnje opterećenje od 60 bodova. Preporuka je Povjerenstva da se revidira raspodjela ECTS-a na oba programa (studiju na hrvatskom i na engleskom jeziku), kako bi oni točno odražavali radno opterećenje studenata na svim predmetima.

2.7. Sadržaj i kvaliteta svakog studijskog programa u skladu su sa međunarodno prihvaćenim standardima i temelje se na najnovijim znanstvenim spoznajama. Ovo se odražava u velikom broju potpuno ispunjenih kriterija.

2.8. Nastava i nastavne metode: Studij medicine vrlo je specifičan, a nastavne metode koje se koriste u skladu su s definiranim ishodima učenja. Na svim studijskim programima i svim razinama obrazovanja, nastava na Medicinskom fakultetu uključuje predavanja, seminare, vježbe, kliničku praksu (famulature), terensku nastavu, mentorski rad (uključujući znanstveni rad studenata te diplomski rad), konzultacije te druge oblike nastave koje pridonose stjecanju propisanog znanja, vještina i stavova. Iz analize rezultata studentske ankete vidljivo je da su najzadovoljniji studenti pete godine, što potvrđuje da je klinička praksa dobro organizirana. Studenti su također boljim ocjenama ocijenili seminare i praktičnu nastavu nego predavanja. Težište bi, stoga, na svim studijskim programima trebalo biti na praktičnoj nastavi i seminarima (interaktivnoj nastavi).

Nastavni plan i program obuhvaća različite metode učenja i poučavanja, no u ovome pogledu ipak postoji prostor za poboljšanje i daljnji razvoj. Suradnja sa stručnjacima mogla bi se unaprijediti, naročito u kliničkom dijelu studija. Fakultet bi trebao nastojati što više primjenjivati praktične načine učenja. Uzevši da Medicinski fakultet izvodi studije medicine i sestrinstva, preporučuje se razmotriti uvođenje interprofesionalne edukacije. Mlađim bi se nastavnicima trebali dodijeliti mentori koji bi im pomagali u razvoju nastavničkih vještina te ih u tome pratili.

2.9. Dodatni resursi: Dostupnost dodatnih resursa, uključujući elektronske baze časopisa, znanstvenu literaturu i druge izvore koji pomažu u stjecanju znanja, mogla bi se poboljšati. Iako su nastavnici voljni poduzeti određena poboljšanja u ovome pogledu, postojeća financijska ograničenja to im otežavaju. Potrebno je proširiti bežičnu mrežu kako bi se omogućio širi pristup elektroničkim resursima.

Većina mehanizama za odobravanje, praćenje i unapređenje studijskih programa i kvalifikacija u potpunosti su uspostavljeni, a za one koji to nisu predložena su gore navedena poboljšanja.

### **3. Studenti**

3.1. Pravo na upis imaju kandidati koji su ostvarili izvrstan uspjeh u srednjoškolskom obrazovanju, na državnoj maturi (A razina svih predmeta) te prijamnom ispitu na Fakultetu. Medicinski fakultet u Zagrebu koristi prijamni ispit kako bi osigurao da kandidati zadovoljavaju uvjete za upis, a u svrhu provjere njegova pozitivnog učinka provedena je analiza prolaznosti predmeta s prve godine. Uz prijamni ispit, Fakultet primjenjuje i različite kriterije za diplomski studij sestrinstva te poslijediplomske specijalističke studije, kako bi osigurao upis najboljih, visokomotiviranih studenata.

3.2. Studentima je omogućen izbor između velikog broja izvannastavnih aktivnosti za koje Fakultet osigurava potporu. Povjerenstvo drži da je ovo jedna od snaga Fakulteta i studenti su time vrlo zadovoljni.

3.3. Profesionalni i osobni razvoj studenata od velikog je značaja za Fakultet, a osnovan je i Znanstveni centar izvrsnosti za reproduktivnu i regenerativnu medicinu.

3.4. Studenti su informirani o metodama provjere znanja. U slučaju da nisu zadovoljni ostvarenim uspjehom, studenti mogu odbiti ocjenu te ispit ponovo polagati. Na većini predmeta postoje pismeni i usmeni ispiti. Različiti pristupi usmenom ocjenjivanju mogu, međutim, rezultirati različitom razinom objektivnosti nastavnika-ispitivača. Na razini Fakulteta potrebno je razviti standardizirane procedure usmenog ispitivanja, kojima bi se osigurala veća objektivnost.

3.5. Premda je iz razgovora s dekanom Povjerenstvo steklo dojam da postoji motivacija za organiziranjem funkcionalne mreže alumnijske, alumni udruga tek je u početnoj fazi razvoja. Medicinski fakultet prikuplja podatke o zapošljivosti završenih studenata. Povjerenstvo smatra da u pogledu alumni udruge postoji dosta prostora za poboljšanje. Alumni mrežu trebao bi organizirati Fakultet, neovisno o Hrvatskom liječničkom zboru i Hrvatskoj liječničkoj komori.

3.6. Budući studenti i šira javnost mogu se informirati o Fakultetu i studijskim programima koje izvodi na više načina. Osim informacija na službenim mrežnim stranicama fakulteta (na hrvatskom i engleskom jeziku), Fakultet tiska različite brošure te organizira Dane otvorenih vrata i sudjeluje na Smotri Sveučilišta u Zagrebu.

3.7. Definirana su pravila sudjelovanja predstavnika studenata u radu Fakultetskog vijeća i Dekanskog kolegija, a studenti svoje mišljenje mogu iskazati i putem anketa. Sustav povratnog informiranja studenata je, međutim, vrlo slabo razvijen i Fakultet bi, u suradnji sa studentskim predstavnicima, trebao poduzeti određena poboljšanja u ovome pogledu. Studentski predstavnici u Vijeću trebali bi biti aktivniji u komunikaciji sa studentima, kako bi se potencijalni problemi bolje identificirali i rješavali. Jedna je od primjedbi tijekom razgovora s Povjerenstvom bila i da studenti medicine na engleskom jeziku nisu adekvatno zastupljeni u fakultetskim tijelima odlučivanja; taj je problem potrebno ispitati. Preporučuje se da sve obavijesti (npr. Studmef, aktivnosti studenata) budu dvojezične. Fakultet bi trebao aktivno poticati studente da koriste sve mogućnosti komunikacije koje im se nude te jasno naglasiti da takva komunikacija po studente ne nosi nikakve negativne posljedice.

3.8. Studente je potrebno informirati da se njihovo mišljenje uzima u obzir te da se temeljem njihovih prijedloga i primjedbi - u skladu s mogućnostima - poduzimaju odgovarajuće mjere.

## **4. Nastavnici**

4.1. Broj i kvalifikacije znanstveno-nastavnog osoblja u skladu su sa strateškim ciljevima Fakulteta te na odgovarajući način pokrivaju temeljne discipline. Fakultet ima dovoljan broj stalno zaposlenog znanstveno-nastavnog osoblja s odgovarajućim kvalifikacijama, čime se osigurava kvaliteta i kontinuitet studijskih programa.

Općenito uzevši, broj i kvalifikacije znanstveno-nastavnog osoblja u skladu su sa strateškim ciljevima Fakulteta, kao i Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 45/09). Evidentno je, međutim, da nastavno osoblje ima brojna zaduženja, od nastavnog i znanstveno-istraživačkog rada do administrativnih poslova i kliničke prakse, te bi ih pri vrednovanju trebalo jasnije definirati.

4.2. Fakultet ima politiku rasta i razvoja ljudskih potencijala, posebno vodeći računa o potencijalnom umirovljenju i održivosti studijskih programa i znanstvene aktivnosti. Postoji funkcionalan sustav odabira, napredovanja i razvoja ljudskih potencijala (naročito znanstveno-nastavnog osoblja) te napor da ga se kontinuirano unapređuje. Ovo je, međutim, područje u kojemu nacionalna ograničenja sprečavaju punu implementaciju politika koje bi Sveučilište željelo slijediti. Ipak, bez obzira na navedena ograničenja, Fakultet je dosad ostvario određeni napredak.

4.3. Visoko učilište vodi računa o broju stalno zaposlenih nastavnika tako da je omjer studenata i stalno zaposlenih nastavnika optimalan. Bez obzira na nametnuta ograničenja na nacionalnoj razini, ovaj je kriterij u potpunosti zadovoljen jer se sve nastavne obaveze ispunjavaju. Ipak, upitna je dugoročna održivost postojećeg stanja.

4.4. Fakultet ima dobro razvijena pravila za znanstveno-nastavno osoblje koja osiguravaju njihovo usavršavanje u skladu s potrebama misije Fakulteta. Definirani su postupci izbora u zvanje u skladu s nacionalnim kriterijima, kao i postupci osiguravanja kvalitete nastave i znanstveno-istraživačkog rada. Visoko učilište potiče znanstveno-nastavno osoblje na profesionalno usavršavanje. Postoje primjeri nagrađivanja, ali i sankcioniranja negativno ocijenjenih nastavnika. Ukupan broj nastavnika koji mogu biti izabrani u viša znanstveno-nastavna zvanja ograničen je nacionalnom regulativom, što onemogućuje planirani razvoj Fakulteta.

4.5. Pravila vezana uz radno opterećenje nastavnika osiguravaju jasnu i ravnomjernu raspodjelu obveza, koje uključuju nastavu, istraživanje, mentorstvo i konzultacije. Iz perspektive Fakulteta, nastavne su obaveze u potpunosti ispunjene, a uz to se i znatan napor ulaže u znanstveno-istraživački rad. Administrativne se obaveze također ispunjavaju te je u tome pogledu ovaj kriterij zadovoljen. Treba, međutim, istaknuti da - uzevši u obzir obujam posla i zaduženja u nastavnom i znanstvenom radu te administrativnim aktivnostima - znanstveno-nastavno osoblje znatno nadmašuje očekivanu normu. Ovo je po svoj prilici rezultat manjka nastavnika na nacionalnoj razini te ograničenja u pogledu zapošljavanja novog nastavnog kadra, s kojim bi se radno opterećenje ravnomjernije raspodijelilo.

4.6. Fakultet osigurava da nastavni i znanstveno-istraživački rad nastavnika nije ugrožen njihovim vanjskim obavezama. Nastavnici imaju vanjske obaveze, što Fakultet i potiče te smatra korisnim. Nema dokaza da ove obaveze utječu na njihov rad na Fakultetu, no ipak se preporučuje uspostaviti formalne mehanizme kojima bi se to osiguralo.

## **5. Znanstvena i stručna djelatnost**

5.1. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu razvio je strateški program znanstvenih istraživanja, koji je sastavni dio fakultetske Strategije, a čija se provedba odgovarajuće prati i provjerava uz pomoć pokazatelja učinkovitosti, koji uključuju broj i kvalitetu istraživačkih projekata, objavljenih članaka i drugih publikacija, mišljenja doktoranada o dostupnosti mentora, itd.

5.2. Kroz zajednički istraživački rad, projekte i programe razmjene, Fakultet planira i potiče suradnju s drugim znanstvenim organizacijama. Jedan je od strateških ciljeva daljnji razvoj i održavanje visoke razine istraživačkog rada, poboljšanje međunarodnog ugleda Fakulteta te bolja suradnja s domaćim znanstvenim organizacijama kroz stvaranje sinergije u područjima znanosti, medicine i tehnologije; razvoj Sjevernog kampusa zacijelo će pospješiti ove procese.

5.3. Bez obzira na čvrst znanstveno-istraživački temelj Medicinskog fakulteta, koji je rezultat tradicije i trajne posvećenosti unapređivanju kvalitete istraživanja, nametnuto ograničenje zapošljavanja novog znanstveno-istraživačkog kadra moglo bi destabilizirati instituciju; u takvim uvjetima niti jedna znanstvena organizacija ne može na dulji rok biti međunarodno konkurentna.

5.4. Uzevši u obzir navedena ograničenja, Visoko učilište na godišnjoj razini objavljuje zadovoljavajući broj visokokvalitetnih znanstvenih radova. Fakultet unapređuje mehanizme praćenja i prikupljanja podataka o zajedničkim znanstvenim publikacijama.

5.5. Visoko učilište ima mehanizme za prepoznavanje i poticanje znanstvene izvrsnosti, uključujući nagrađivanje najuspješnijih znanstvenika i studenata; na godišnjoj se razini organizira Dan doktorata, kada doktorandi predstavljaju svoj rad. Identificiranjem ključnih područja znanstvene izvrsnosti (primjer je nedavno osnivanje Znanstvenog centra izvrsnosti za

reproduktivnu i regenerativnu medicinu), Fakultet ulaže kontinuirane napore u smjeru razvoja specifičnih područja istraživanja. Djelatnici pomoćnih službi potiču se na doprinos istraživačkim aktivnostima Fakulteta kroz, primjerice, edukacije o prijavljivanju EU projekata.

5.6. i 5.7. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu ima zadovoljavajući broj istraživačkih projekata te recenziranih znanstvenih radova, od kojih su neki objavljeni u prestižnim međunarodnim časopisima. Fakultet je jedna od najproduktivnijih istraživačkih institucija u Republici Hrvatskoj.

5.8. Fakultet aktivno podržava prijenos tehnologije i znanja kroz primijenjene projekte i poticaj povećanju broja kliničkih ispitivanja medicinskih proizvoda, uređaja i novih tehnika.

5.9. Fakultet podržava stručnu djelatnost, usluge i savjetovanja. Prihod od tržišno orijentiranih aktivnosti čini do 23 posto ukupnog prihoda Fakulteta u 2013. godini. Najveći su izvor tržišnih prihoda školarine od doktorskih i specijalističkih poslijediplomskih studija te studija medicine na engleskom jeziku, koje su po svojoj prirodi vezane uz nastavne i istraživačke prioritete, no postoje i drugi izvori prihoda, kao što su ekspertize i ispitivanja otpadnih voda. Vlastiti prihodi koriste se za unapređenje osnovne djelatnosti ali i pokrivanje tekućih troškova i investicijsko održavanje zbog nedostatka proračunskih sredstava. Uzevši u obzir procjenu da bi smanjenje vlastitih prihoda za 50 posto dovelo u pitanje sveukupnu djelatnost Fakulteta, nema mnogo mogućnosti za adekvatno upravljanje dodatnim prihodom od tržišnih usluga, uz brigu o postojećim nastavnim i istraživačkim prioritetima.

5.10. Kriterij vezan uz kvalitetu poslijediplomskog dokorskog programa u potpunosti je zadovoljen.

Potrebno je napomenuti ključnu ulogu koju je Fakultet imao u osnivanju međunarodne organizacije ORPHEUS, koja je osnovana s ciljem standardizacije doktorskih studija na svim medicinskim fakultetima u Europi.

## **6. Međunarodna suradnja i mobilnost**

6.1. Kriterij vezan uz mobilnost studenata s drugih visokih učilišta u zemlji nije primjenjiv za ovo Visoko učilište (s obzirom na šestogodišnji integrirani studij Medicine).

6.2. Povećanje broja ljetnih škola ili kliničkih praksi na stranim visokim učilištima, što je u ovome trenutku donekle ograničeno, povećalo bi mogućnosti buduće mobilnosti liječnika.

6.3. Znanstveno-nastavno osoblje Fakulteta neguje vrlo aktivnu međunarodnu suradnju, uz brojne zajedničke publikacije sa istraživačima s inozemnih sveučilišta. Fakultet također potiče mlade stručnjake koji su otišli u inozemstvo da se vrate na matičnu instituciju. Prepreka su tome nedostatne financije za zapošljavanje mladih znanstvenika, kao i manjak poticaja ("stipendije za povratnike", laboratoriji i sl.) kojima bi se stimulirao njihov povratak na Fakultet. Dugoročno gledajući, riječ je o pitanju od iznimne važnosti, jer bi se tako izbjeglo dodatno povećanje dobne razlike između mladih i starijih nastavnika te osigurao kontinuitet, ne samo u pogledu kvalitete istraživačkog rada, već i studija medicine na engleskom jeziku. Financijska ograničenja mogla bi dovesti u pitanje budućnost ovih aktivnosti.

6.4. Fakultet ima niz zajedničkih programa s visokim učilištima u inozemstvu, kao i zajedničkih prijava na istraživačke projekte, no privlačenje i zapošljavanje mladih znanstvenika iz inozemstva pospješili bi ove napore.

6.5. Fakultet u ovome trenutku na odgovarajući način privlači strane studente. Strani su studenti zadovoljni svojim studijem u Zagrebu, što je vrlo značajno uzevši u obzir veliki broj studija medicine na engleskom jeziku u susjednim zemljama. S druge strane, neophodno je zadržati visoku razinu kvalitete nastave i znanstveno-istraživačkih aktivnosti na Fakultetu, što je moguće postići samo zapošljavanjem novog, mladog znanstvenog kadra.

6.6. Potrebno je preispitati uvjete za privlačenje znanstvenika iz inozemstva te pronaći načina kako povećati njihovo sudjelovanje u nastavnim aktivnostima Fakulteta. Time bi se dodatno unaprijedila internacionalizacija nastavne i istraživačke djelatnosti te olakšalo prijavljivanje na projekte. Za tu svrhu nije nužno potrebna dodatna financijska potpora, već samo bolje razvijen sustav i organizacija. Preporučuje se, stoga, razmotriti formalno uvođenje kontinuiranog programa gostujućih profesora, za inozemne znanstvenike i kliničare koji bi - uz ne prevelike troškove - na Fakultet donijeli nove ideje i mogućnosti suradnje. U slučaju kraćih posjeta do 1-2 tjedna, ne bi bilo potrebe niti za isplaćivanjem plaća, a zainteresirani bi strani stručnjaci kroz predavanja i fokusirane rasprave mnogo toga doprinijeli Fakultetu. Takav bi program također

povećao mogućnost sličnih odlazaka nastavnika Medicinskog fakulteta u inozemstvo, čime bi se dodatno unaprijedila internacionalizacija.

(b) Uspostaviti kontinuirani program konferencija koje bi same po sebi bile isplative (uzevši da bi se sudjelovanje naplaćivalo), a čime bi se istovremeno otvorila prilika za unapređenje međunarodne suradnje i vidljivosti/profila institucije.

6.7. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu razvija programe razmjene i Erasmus (Erasmus+), u čemu treba ustrajati. Visoko učilište ima nekoliko bilateralnih sporazuma o suradnji i zajedničkih programa. Manje je jasno, međutim, na koji način Fakultet, kao nastariji medicinski fakultet u državi, pomaže drugim srodnim visokim učilištima u Republici Hrvatskoj. Takva podrška možda postoji, no potrebno ju je opisati i istaknuti.

Općenito uzevši, internacionalizacija je na Visokom učilištu dobro razvijena, što treba održati te daljnjom financijskom podrškom unapređivati kako bi se uhvatio korak sa sve bržim promjenama i sve većim izazovima u području medicine; u nastavi i znanosti.

## **7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije**

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu u potpunosti zadovoljava većinu kriterija vezanih uz resurse, u okviru postojećih financijskih ograničenja. Potrebno je osigurati dovoljno sredstava za kontinuitet svih djelatnosti. Kriteriji 7.1., 7.3., 7.4., 7.5., 7.7. i 7.8. u potpunosti su zadovoljeni; ipak, preporuka je poduzeti dodatne napore da bi se osiguralo odgovarajuće financiranje iz državnog proračuna radi pokrivanja osnovnih troškova (održavanje i tekući troškovi).

7.2. Veliki je manjak znanstveno-nastavnog osoblja, što - zbog nametnutih ograničenja zapošljavanja - Fakultet ne može riješiti samostalno. Premda je broj djelatnika u pomoćnim službama zadovoljavajući, potrebno je povećati broj znanstveno-nastavnog osoblja. Ovo bi pitanje trebalo riješiti u što skorijoj budućnosti, jer u suprotnom postoji velika opasnost pada kvalitete osnovnih djelatnosti Fakulteta.

7.6. Knjižnica Fakulteta uglavnom zadovoljava kriterije; neophodno će biti daljnje ulaganje u nabavu nove građe, čim to okolnosti dozvole. Do tad, Visoko bi učilište trebalo ispitati načine kako unaprijediti daljinski pristup e-časopisima za sve studente i nastavnike.